

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

S U M A R

Noțiunea canzei actelor juridice, de d-l profesor C. Nacu;
JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație, secția II: *Costiră Ionescu cu Rachelă Marcu Bernard ș. a.;*

Idem, s. III: *Colonel N. Mărășescu cu Minist. de războiu;*

Curtea de apel din Galați, s. II: *Banca de Credit Român cu Th. Pana;*

Judecătoria Ozolului Osica-de-sus (Romanași): *V. Mirică și A. A. Eskenasy cu Locuitorii Brâncoveni;*

Tribunalul Iași, s. II: *Sofia D. Duca cu Lippe Kaufman cu Observație de d-l D. Alexandrescu;*

Curtea de apel din Douai: *Dacă sifilisul, comunicat de soț soției, poate constitui o insultă gravă spre a motiva divorțul, cu o Observație;*

NOȚIUNEA CAUZEI ACTELOR JURIDICE

Ideea cauzei figurează în Codul civil între condițiunile esențiale, cerute de articolul 948, pentru validitatea convențiilor. Și, ca o sancțiune a acestei dispozițiuni, articolul 966 declară fără efect obligațiunea fără cauză sau fundată pe o cauză ilicită.

Se observă astfel, cu înlesnire, că redactorul codului român confundă cauza convențiunei cu cauza obligațiunei. Tot atât de ușor se poate observa și motivul acestei confuziuni, de oarece, convențiunea dând naștere la obligațiuni, ori se face pur și simplu omisiunea unui stadiu juridic intermediar, și nu se distinge două stadii distincte. De aci concluzia că obligațiunea are drept cauză izvorul juridic ce-i dă naștere. Și de aceea, în Pothier, una din accepțiunile date noțiunei de cauză are acest înțeles. Încă dela începutul tratatului său *Despre obligațiuni*, No. 2, Pothier spune că: «este de esența obligațiunilor: 1^o Ca să existe o cauză din care să nască o obligațiune». Și în urmă el arată că aceste cauze a obligațiunilor sunt contractele, quasicontractele, delictetele, quasidelictetele, câte odată legea sau numai echitatea.

Dar ilustrul jurisconsult se ocupă, în desvol-

tările tratatului său, și de înțelesul cauzei ca element esențial al obligațiunei. Sub această inspirațiune Codul Napoleon a adoptat noțiunea de cauză, și chestiunea este deci a răspunde ce înțelege redactorul prin această noțiune, fie în convențiuni, fie în obligațiuni, și în mod general în orice act juridic.

Să îndepărtăm, dela început, orice apropiere s'ar cerca a se face între ceea ce numește cauza actului juridic în dreptul modern, și ceea ce era *causa civilis* la romani. În sistemul roman, trebuia să existe o *causa civilis* acolo unde simplul consimțământ nu da naștere la obligațiuni, și aceasta chiar în contractele simple consensuale. Găsim numeroase texte în cari *causa* are apropiere cu înțelesul ce-i dă redactorul Codului Napoleon, dar ele tind la soluțiunea că trebuie să se restituie aceea ce s'a obținut fără cauză, ori din o cauză falsă, și din o cauză ilicită. Așa, în expresiunea *falsa causa* se arăta uneori motivul, iar alte ori se desemna o *condictio* sau un *modus*. În acest înțeles cităm însăși rubrica de *falsa causa adjecta legato vel fideicomisso* din Codice, cartea VI, titlul 44. Expresiunea *justa causa* avea ceva analog ideii moderne exprimate în articolul 1897, Codul civil, în înțeles de titlu translativ de proprietate. Simplele pacte, nepunând prin ele înșile transmite proprietatea, se zicea, atunci, când tradițiunea sau uzucapiunea era ocazionată de o donațiune sau un legat, etc. că aceste din urmă acte juridici erau o *justa causa* pentru tradițiune sau uzucapiune. *Rerum nec mancipi dominia ipsa traditione apprehendimus, scilicet si ex justa causa traditae sunt nobis*, zice Ulpian, (*Regulae*, XIX, 7). De asemenea nici anumite *condictiones*, ce se invoacă, nu subînțeleg ideea de cauză din dreptul modern. Astfel *condictio sine causa* avea loc atunci când lipsea *justa causa* și deci era locul a se pretinde înapoi lucrul a cărui proprietate nu se transferase în mod valabil. *Condictio sine causa* era

prin urmare o acțiune echitabilă, ca și *condictio ole injustam causam* sau *ole turpem causam*. În fine, *condictio causa data causa non secuta* lua naștere în obligațiunile sinalagmatice, în cari o parte nu-și executase obligațiunea. Condițiunea însă, în baza căreia se făcea repetițiunea, nu presupunea nulitatea convențiunii. Astfel că, în mod general, ideea modernă a cauzei, a cărei neexistență să fie de natură a anula actul juridic, era cu totul străină textelor romane.

Nu credem că observațiunea ce facem asupra textelor din dreptul roman să fie contrazisă de ceea ce d-l profesor S. Longinescu arată în *partea generală* a tratatului său *Elemente de drept roman*, § 50. Aci autorul prezintă chestiunea sub aspectul ei filozofic. Dar, în toată dezvoltarea ce se face, precum și în textele pe cari se fundează, nu găsim ceva analog cu *cauza* obligațiunii, așa cum e privită de redactorul Codului Napoleon.

Revenind la întrebarea ce am pus mai sus, aceea a precizării înțelesului cauzei, ca element de natură a face o obligațiune să se considere ca fără cauză, sau cu cauză falsă, sau imorală, constatăm că răspunsul întâmpină cea mai mare dificultate, de oarece nu s'a formulat nicăieri acest înțeles. Autorii par a se pune în concordanță pentru a zice că *cauza* obligațiunii este scopul imediat ce-și propune persoana care se obligă, și că astfel nu trebuie confundată *cauza* obligațiunii cu motivul obligațiunii, motiv care este scopul mai îndepărtat, intențional, ce a voit să atingă cel ce s'a obligat. Această distincțiune a dat naștere, pe terenul teoretic, la denumirile de *causa proxima* și *causa remota*.

Și cu toate acestea, atunci când este vorba de un act juridic de binefacere, se caută a se confunda motivul cu *cauza*, pentru a se ajunge la rezultatul că, acolo unde ar exista un motiv imoral sau ilicit, actul juridic dictat de acel motiv să se declare nul. Acest sistem, urmat de jurisprudența franceză și criticat cu drept de ultima doctrină, departe de a înlătura dificultatea de care vorbim, dimpotrivă o face mai precisă.

Constatăm, de altă parte, că *cauza* nelicită, care face nul actul juridic, este în fapt prezentată totdeauna sub forma unei condițiuni ilicite, sau sub forma unui obiect ilicit, și atunci *cauza* este ilicită pentru că ori condițiunea ori obiectul sunt ilicite. Astfel, raportându-ne la articolul 1020 din Codul civil, după care condițiunea rezolutorie este subînțeleasă în contractele sinalagmatice, găsim că justificarea acestei dispozițiuni dată de comentatori, se face argumentându-se că în contractele sinalagmatice obiectul obligațiunii uneia din părți este *cauza* obligațiunii celeilalte. Așa că, de îndată ce una din părți nu execută obligațiunea sa, cea-

laltă parte nu mai este obligată la nimic, obligațiunea sa fiind fără cauză. Această obligațiune s'ar prezenta ingenioasă, dacă nu ar fi în contradicțiune cu însăși legea, pentru că e inexact a se spune că obligațiunea ce se cere a se executa este nulă, ca fiind fără cauză, de oarece obligatul având facultatea de a cere ca partea adversă să-și execute obligațiunea, propria sa obligațiune nu poate fi fără cauză. Romanii, deci, se exprimau juridic când ziceau că cel constrâns la executarea obligațiunii se poate apăra, cu excepțiunea *non adimpleti contractus*, pe cât timp creditorul său nu-și execută obligațiunea sa corelativă. Vedem deci că în realitate se confundă *cauza* obligațiunii cu obiectul ei.

Observațiunile ce am prezentat au fost cu drept de natură a conduce pe autorii școlii noi a critica regula fixată de legiuitor, că între condițiunile esențiale ale actului juridic figurează și *cauza*.

Mult mai corect se exprima § 1207 din Codul Calimach (§ 901 austriac) când zice: «Simpla arătare a scopului, dacă nu s'a pus anume drept condiție, nu are influență la tocmelele însărcinatoare», și § 1209: «Dacă scopul s'a pus la tocmeală nu ca o condiție ci ca o imputernicire sau poruncă, trebuie să se ia în vedere regulile cuprinse în § 897—899» în cari paragrafe se vede că neimplinirea sarcinilor din partea moștenitorului sau legatarului face pe aceștia să piarză moștenirea sau legatul.

Am observat mai sus că anularea actelor juridice pe motiv de cauză ilicită ținea la împrejurarea că era ilicit ori obiectul ori condițiunea de care actul depindea, așa că introducerea noțiunii de *cauză* era cu totul inutilă.

Am mai arătat că jurisprudența franceză continuu declară nule dispozițiunile cu titlu gratuit, nu pentru cauză ilicită, ci numai pentru motiv sau scop ilicit. Această constantă jurisprudență a fost aplicată numai la actele cari erau dictate sau de o conviețuire imorală, sau pentru a se ajunge la rezultatul de a se face liberalități copiilor naturali peste limita permisă, fixată de lege. Dar mai mult, se pot cita numeroase hotărâri în jurisprudența franceză în care s'a anulat, pentru motiv sau scop imoral, chiar convențiuni cu titlu oneros. Astfel, Curtea din Paris (5 Iunie 191, D 1903. 2. 10) a anulat subînchirierea făcută pentru exploatarea de jocuri de cășori. Curtea de casațiune (4 Iulie 1892, S. 92. 1. 513) nu dă acțiune celui ce împrumută pentru a plăti o datorie de joc sau celui ce dă bani jucătorului spre a continua jocul. Curtea din Rouen (17 Maiu 1905, *Gazette du Palais*, 22 Octombrie 1905) refuză acțiunea în daune pentru rezilierea pe nedrept a contractului ce ar fi

avut un crupier într'un cazino. Tribunalul Tarbes (14 Martie 1899, S. 1900. 2. 219) și Tribunalul Castelnaudary (25 Iunie 1902, D. 1904. 2. 201) au respins acțiunea cârciumarului care pretindea banii pentru băuturile date alegătorilor, după ordinul ce primise dela candidatul în alegere. În fine, Curtea din Paris a respins (19 Aprilie 1897, *Gazette du Palais*, 97. 2. 171) acțiunea prin care se cerea împărțeala profitului unei societăți de joc.

Față cu cele mai sus arătate naște întrebarea: la ce servă dispozițiunea legii după care se declară, nulă convențiunea sau obligațiunea fără cauză sau având o cauză ilicită? Și la ce ar servi încă, osteneala ce s'ar da de către comentatori pentru a se preciza ce înțelege cu cauza obligațiunei?

De aceea școala nouă (C. M. Sipsom, *Teoria cauzei obligațiunilor convenționale*) critică sistemul legii nu numai că fiind cu totul inutil, dar și ca unul ce duce la echivoc și la confuziune.

Acestea sunt, de altfel, și considerațiunile pentru cari noile legislațiuni (Codul federal articolul 70—75, Codul german art. 812—822) revenind, cum observă d. Planiol, II, No. 1088, la ideile jurisconsultilor romani, nu vorbesc de cauză ca de o condițiune esențială a validității unui act juridic, ci numai pentru a justifica restituirea ce trebuie să facă acela ce s'a înavuțit pe nedrept.

C. NACU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 4 Noemvrie 1908

Președenția d-lui N. MANDREA, Președinte

Costică Ionescu cu Rachela Marcu Bernard ș. a.

Sechestrul asigurător.— Recurs.— Termenul de recurs în materie de contestație la sechestrul asigurător. — Dreptul comun.— (Art. 402 din Proced. civilă).

Recursul în casație în contra hotăririlor date în materie de contestație la sechestrul asigurător, ca măsură conservatoare, contestație care are de obiect distrațiunea unei averi de sub sechestrul ce nu aparține debitorului, se face în termenul de două luni dela comunicare, prevăzut în Legea Curții de casație, iar nu în termen de o lună prevăzut de art. 402 din Procedura civilă, termen care are a fi observat numai când e vorba de o contestație ce se ridică cu ocazia unei execuțiuni silite.

Deciziunea 191/908. — Respins, după divergență, incidentul de tardivitatea recursului făcut de Costică Ionescu, contra sentinței No. 1195/907, a Tribunalului Ilfov, secția comercială, în proces cu Rachela Marcu Bernard ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Chiriac, în desvoltarea incidentului de tardivitate a recursului, și

Pe d-l avocat Marinescu, în combaterea incidentului.

Deliberând,

Asupra incidentului, rămas în divergență, de a se respinge recursul ca tardiv, deoarece după art. 402 din Procedura civilă, termenul de recurs în materie de contestație este de o lună dela pronunțare; iar, în speță, pronunțarea a fost la 16 Noemvrie 1907, iar recursul s'a făcut la 20 Mai 1908;

Având în vedere că recurentul Costică Ionescu a chemat în judecată pe Avram Faerstein pe temeiul unei cambii protestate și totodată a cerut și înființarea unui sechestrul asigurător pe averea debitorului său; că, Rașela Faerstein, azi Rașela Marcu Bernard, a făcut contestație la acest sechestrul asigurător tinzând a se scoate de sub sechestrul o parte din obiecte, ca fiind proprietatea ei;

Că, admițându-se în parte contestația atât la judecătoria cât și la tribunal, s'a făcut recursul de față de către reclamantul Costică Ionescu;

Considerând că chestiunea dedusă în judecata acestei Curți, prin incidentul ridicat de avocatul părții Rachela Bernard, este de a se ști dacă termenul de recurs prevăzut de art. 402 din Procedura civilă, pentru contestațiile la executare, este aplicabil și în cazul de față;

Considerând că regulile speciale prevăzute de art. 402 nu se aplică, după cum arată însăși secțiunea sub care e așezat acest articol, decât atunci când este vorba de o contestație sau incident care s'ar ridica cu ocazia unei execuțiuni silite asupra averii debitorului;

Că, în speță, nu este nici o urmărire silită asupra averii debitorului, ci s'a înființat numai un sechestrul asigurător, care este o măsură conservatoare, iar contestația ce se face de un terțiu nu este în realitate decât o cerere în distrațiune a unei averi ce nu aparține debitorului, ci celui terțiu, adică o pretențiune de revendicare, iar nu o contestație propriu zisă;

Că, legiuitorul se ocupă despre sechestrul asigurător în Cartea VI a procedurii civile, sub titlul «proceduri diverse», pe când executarea silită formează obiectul Cărții a V-a; că dacă nu s'a prevăzut un termen special de recurs la materia sechestrului asigurător, nu se poate aplica prin analogie un termen și o decădere în lipsă de un text formal;

Că, dar, are a se aplica în materia de față dreptul comun, adică termenul de recurs prevăzut prin Legea Curții de casație, care este de două luni dela comunicare; așa că incidentul este nefondat;

Pentru aceste motive, respinge incidentul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 10 Octomvrie 1908

Președenția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Colonel N. Mărășescu cu Ministerul de război

Contabilitate publică. — Fixarea deficitelor de fiecare minister, iar nu ca sub legea veche numai de Ministerul de finanțe. — Art. 134 din Legea contabilității din 1903.— Efectul retroactiv al acestei dispoziții.

Cassierul regimentului. — Obligația de a reține din solda ofițerilor sumele datorite particularilor.

1. După art. 134 din noua Lege de contabilitate din 1 Aprilie 1903, fixarea deficitului se face de ministerul rezortului, iar nu numai de Ministerul de finanțe, cum era sub legea anterioară (art. 129).

Din moment ce legea nouă a suprimat competența generală a Ministerului de finanțe și a restrâns-o numai la afacerile privitoare la depar-

tamentul său, această lege se aplică și pentru faptele sau raporturile juridice anterioare promulgării ei, când n'au fost încă deduse în judecată, și nici măcar constatate sub legea veche, fiind de principiu că legile de organizare judecătorească și de competență au putere retroactivă.

2. Cassierul regimentului fiind dator a reține din solda unui ofițer datoriile lui particulare, conform Regulamentului soldelor nu se poate pune ca deficit în sarcina cassierului aceste sume. Banii reținuți în modul acesta de cassier nu încetează de a fi bani publici până în momentul când au ajuns la destinație.

Deciziunea 263/908. — Respins recursul făcut de Colonel N. Marășescu contra deciziei Inaltei Curți de conturi, secția I, No. 9/906, în proces cu Ministerul de războiu.

Curtea.

Ascultând pe d-l avocat Teodorescu, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat Cesar Pascu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului întâiu de casare :

«Exces de putere din partea Inaltei Curți de conturi de a judeca și hotări asupra deciziei Ministerului de războiu No. 151, dată pe baza art. 134 din noua lege a contabilității Statului, intru cât această decizie este dată prin exces de putere și incompetență : deoarece faptul ce mi se impută fiind petrecut în anul 1902 Ministerul de războiu nu putea da o decizie în contra mea neavând nici un drept după Legea de contabilitate în vigoare

«În adevăr, dreptul de a da acestei decizii, era acordat, după art. 129 din menționata lege, numai Ministerului de finanțe; or noua lege, pe baza căreia s'a dat deciziunea de Ministerul de războiu s'a promulgat la 1 Aprilie 1903, și prin urmare nu mi se poate aplica noua lege, pentru fapte săvârșite sub vechea lege».

Considerând că este adevărat că faptele cari au atras răspunderea recurentului s'au petrecut în anul 1902, și, după art. 129 din Legea de contabilitate, atunci în vigoare, numai Ministerul finanțelor avea dreptul ca printr-o decizie motivată să fixeze partea din deficitul de care funcționarul este răspunzător pentru lipsa de supraveghere a contabilului;

Considerând, însă, că aceste fapte au fost descoperite și judecate sub imperiul Legii noi de contabilitate din 1 Aprilie 1903 căci constatatarea deficitului s'a făcut în Noembrie 1903, iar deciziunea de condamnare a Curții de conturi s'a pronunțat tocmai în anul 1905;

Că, conform art. 134 din noua lege, fixarea deficitului se face de ministrul resortului, iar nu numai de ministrul de finanțe, cum era mai înainte;

Că, din momentul ce legea nouă a suprimat competența generală a ministrului de finanțe și-a restrâns-o numai la afacerile privitoare la departamentul său, este învederat că această lege se aplică și pentru faptele sau raporturile juridice anterioare promulgării ei, căci, cum este în speță, n'au fost încă deduse în judecată și nici chiar constatate sub legea veche, fiind de principiu că legile de organizare judecătorească și de competență au putere retroactivă;

Că, dar, Ministerul de războiu a fost competent să ia deciziunea motivată, prin care a fixat deficitul de care este răspunzător recurentul, și, prin urmare, Curtea de conturi n'a comis nici un exces de putere când a judecat apelul făcut contra acestei decizii; de aceea motivul este neîntemeiat.

Asupra motivului al doilea :

«Greșită interpretare și violare a art. 23 din Legea contabilității generale a Statului, prin faptul că Curtea de conturi dă o interpretare greșită acestui text de lege, confundând, în speță gestiunile legale cu acele făcute în mod particular și ocazional de contabilul regimentului».

Considerând că este adevărat că în deficitul constat în sarcina cassierului intră și o sumă reținută din solda unui ofițer pentru plata datoriilor sale particulare;

Considerând, însă, că Curtea constată că aceste rețineri au fost făcute de cassier în conformitate cu Regulamentul administrativ al corpurilor de trupă și cu Regulamentul soldelor, cu alte cuvinte că această operațiune intră în atribuțiunile sale;

Că, dar, Curtea n'a făcut nici o confuziune, căci, în speță, nu este vorba de o gestiune făcută în mod particular și ocazional, cum se pretinde prin motivul de recurs, ci de o gestiune obligatorie, care, prin urmare, atrage răspunderea cassierului, astfel că deficitul fiind bine calculat, motivul de casare este neîntemeiat.

Asupra motivului al treilea :

«Violarea art. 1 și greșita lui interpretare, precum și a art. 18 din Legea contabilității Statului și a art. 56 din Legea asupra administrației armatei, a art. 14 și 15 din regulamentul ei, și, în fine, a art. 124 din Regulamentul soldelor».

Considerând că recurentul a susținut că sumele provenite din rețineri nu sunt bani publici, în sensul Legii de contabilitate și că deturnarea acestor sume n'ar constitui o delapidare;

Considerând că banii Statului, afectați pentru plata soldelor ofițerilor, și primiți de cassier în acest scop, nu încetează de a fi ai Statului, și, prin urmare, publici, până în momentul ce au ajuns la destinațiunea lor;

Că, dacă o parte din soldă nu se plătește și se reține după formele prevăzute în regulamentele militare, această împrejurare nu poate să schimbe natura banilor, ei rămân tot publici până ajung la destinațiune, adică până se plătesc acelor pentru cari s'au făcut reținerile, și cari reprezintă pe ofițerul căruia se cuvenea solda;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat;

Pentru aceste motive, respinge recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, SECȚIA II

Audiența dela 4 Noembrie 1908

Președinția D-lui G. TANOVICIANU, Președinte

Banca de Credit Român cu Th. Pana

Deciziunea civilă No. 187

Vânzarea obiectelor date în gaj. — Dacă dispozițiunile art. 486 și 522 din Proc. civilă sunt aplicabile și în cazul când e vorba de vânzarea lucrului constituit gaj — (Art. 486 și 522 din Proc. civilă).

Dispozițiunile art. 486 și 522 din Proc. civilă nu se pot întinde și la alle cazuri, unde e vorba de vânzarea lucrului constituit gaj, căci în legislațiunea noastră obligațiunea de a veni în ajutorul celor lipsiți de mijloace de existență nu este împusă decât rudelor anume prevăzute de Codul civil, iar nu și persoanelor străine.

Curtea.

— Asupra apelului făcut de Banca de credit român, sucursala Brăila, contra jurnalului cu No. 4069 din 26 August 1908 al Tribunalului Brăila, secția vacanțelor;

Auzind concluziunile părții apelante, luate în lipsa intimatului Th. Pana, care, citat în regulă, nu s'a prezentat;

Având în vedere că, în fapt, lucrurile se petrec astfel : Prin actul de împrumut cu gaj, transcris în registrul

Tribunalului Brăila la No. 4 din 22 Septemvrie 1907, Teodor Pana se împrumută dela Banca de credit român cu suma 120000 lei pe termen de 3 luni, iar pentru asigurarea plății acestui împrumut și a dobânzilor îi constituie gaj averea aflătoare pe moșiile Bărbăteasca, Bătlan, Fundul Crasani și Bărcăneasca din județul Ialomița și consistând din mașini agricole, o moară cu aburi, hamuri, trăsuri, vite, etc. :

Debitorul nefiind următor cu plata la termen a sumei împrumutate, Banca cere, potrivit art. 482 din Codul comercial, și președintele Tribunalului Brăila, secția vacanțelor prin ordonanța No 3597 din 11 Iulie 1908, încuviințează vânzarea obiectelor date în gaj. Se vinde o parte numai din acele obiecte și din această vânzare parțială se prinde o sumă de 34 793 lei și 22 bani, care se consemnează sub recepisa Administrațiunii financiare a județului Ialomița sub No 6207/908, înaintată Tribunalului Brăila ;

Odată consemnată această sumă, care avea să servească exclusiv pentru achitarea Băncii creditoare, se prezintă tribunalului o cerere din partea d-lui avocat Ionel Berceanu, în calitate de procurator al debitorului Pana, prin care solicită a se acorda din suma de mai sus o pensie lunară sau o sumă fixă pentru întreținerea lui Pana și a familiei sale indicând, în sprijinul cererii art. 496 și 522 din Proc. civilă. Tribunalul de vacanță, fără a găsi de cuviință să cheme și să asculte și pe Banca creditoare, cum îi dicta nu numai art. 104 din Proc. civilă, dar și cel mai elementar principiu de drept natural : că nimeni nu poate fi condamnat fără să fie ascultat, — căci în adevăr procedarea primei instanțe era o curată condamnare a Băncii ca din suma convenită ei din vânzarea gajului să plătească debitorului o sumă oarecare. — Încheie jurnalul No. 4069 din 26 August prin care admite cererea în parte și dispune să se libereze petitionerului suma de 3000 lei ;

Chiar în acea zi se înaintează recepisa la Casa de depuneri și consemnațiuni cu adresa No 12567, și după 3 zile avocatul lui Pana primește convenita ordonanță de plată ;

După efectuarea acestei operațiuni, Banca, aflând despre acest lucru, declară apel contra sus-zisului jurnal și cere infirmarea lui, pentru a putea la timp să constrângă pe debitorul ei, pe căile legale, de a restitui, dacă va mai avea de unde, suma primită pe nedrept în cazul când totala sumă, ce va rezulta din vânzarea întregii averi constituită gaj, nu va fi îndestulătoare pentru acoperirea creanței sale ;

Având în vedere că a expune astfel starea de fapt a lucrurilor, este de sigur a ajunge imediat la concluziunea că apelul este întemeiat și că trebuie admis ca atare ;

Considerând că, în adevăr, Tribunalul de vacanță din Brăila, pentru a încuviința cererea lui Pana, se întemeiază tocmai pe articolele ce i s'au indicat de suplicant ; or, este clar ca lumina zilei că art. 486 și 522 din Proc. civilă n'au ce căuta în speța aceasta — primul articol prevăzând cazul când se urmărește veniturile unui nemiscător al datornicului, iar secundul când bunul nemiscător scos în vânzare silită este dat în administrația unui conservator judiciar, în cari cazuri legiuitorul, dintr'un spirit de umanitate, a admis să se dea și debitorului lipsit de alte mijloace un ajutor din acele venituri ; însă aceste dispozițiuni speciale nu se pot întinde și la alte cazuri, precum mai ales este cazul în speță, unde e vorba de vânzarea lucrului constituit gaj, căci în legislațiunea noastră obligativitatea de a veni în ajutorul celor lipsiți de mijloace de existență nu este impusă decât rudelor anume prevăzute de Codul civil, iar nu persoanelor străine. După sistemul admis de tribunal, în speță, ar însemna că la tablourile de repartiziunea sumelor provenite din vânzarea silită a bunurilor mobiliare sau imobiliare, debitorii lipsiți de mijloace pot cere să fie înscrși în tablou cu asemenea autoare, chiar când întreaga sumă rezultată din vân-

zare ar fi absorbită de creanța creditorului urmăritor, ceea ce desigur nu se poate concepe ;

Că, deci, apelul fiind fondat, câtă a fi admis ca atare și în consecință, infirmând jurnalul apelat, a se respinge cererea d-lui Pana ;

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul, etc.

(ss) G. Tănoveanu, Fr. Papp, V. Tătaru, N. Dimitrescu, T. Istrati.

Grefier (s) Al. Băltăgescu

JUDECĂT. OCOL. OSICA-DE-SUS (ROMANAȚI)

Audiența dela 5 Noemvrie 1908

Carte de judecată civilă No. 117

Tocmeli agricole. — Invoiei cari nu sunt întemeiate pe contracte scrise și autentice. — Dacă se poate da curs reclamațiunilor unor asemenea invoiei — (Art. 52 din Legea tocnelilor agricole).

Legea pentru invoielile agricole fiind o lege specială, dispozițiunile ei sunt de strictă interpretare.

Asifel, legiuitorul, prin art. 52 din Legea invoielilor agricole, a prevăzut că invoielile agricole nu se pot face decât prin contracte autentice în conformitate cu dispozițiunile acestei legi, iar ca sancțiune a acestui principiu a prohibit, prin ultimul alineat al aceluiaș articol, de a se da curs reclamațiunilor cari, deși conforme acestei legi, nu sunt însă întemeiate pe contracte scrise și autentificate.

Judecata,

Asupra acțiunii civile de față :

Ascultând pe părți, în concluziunile lor ;

Văzând actele din dosar ;

Având în vedere că reclamantii V. Mirică și A. A. Eschinasy, arendașii moșiei Brâncoveni din județul Romanați, cer ca părții, în număr de 77, prevăzuți în petițiunea de facerea acțiunii, înregistrată la No. 4375 din 1908, să fie obligați la plata sumelor notate la numele fiecăruia, drept prețul ogoarelor ce aceștia urmau a le face în vara acestui an ;

Având în vedere că, în fapt, reclamantii susținură, că în primăvara anului 1908 au învoit pe părții în moșia ce au arendată, Brâncoveni, ca să are cu porumb numărul de pogoane, al cărora preț de ogorire îl pretind, în dijmă : una și una, coceni din trei părți una, și numai pentru acest an ; și cum aceste pogoane se găseau făcute ogoare din toamna anului 1907, părții se mai obligaseră, în schimbul ogoarelor, ca în timpul verei acestui an să ogorească un număr egal de pogoane ; că părții au refuzat, însă, ca să facă ogoarele, și de aci procesul în speță ;

Având în vedere că părții au recunoscut numai în parte invoiala, anume în ce privește modalitatea dijmii, însă în ce privește durata muncii alegară : că s'au învoit cu reclamantii ca să muncească pogoanele în anii 1908 și 1909 ; iar după seceratul grâului, în vara anului 1909, să le facă ogoară, ca astfel să le lase ogorite, după cum le promisera ; că reclamantii n'au respectat invoiala, căci după culesul porumbului le-au luat porumbiștele, arându-le cu grâu, și că, deci, în atare caz nu mai pot pretinde a fi obligați dânsii la plata ogoarelor ;

Având în vedere că invoiala fiind verbală reclamantii au pornit acțiunea după dreptul comun ;

Considerând că, chiar dacă am admite că invoiala dintre părți corespunde în totul dispozițiunilor legii pentru invoielile agricole, totuși, ea nefiind sprijinită pe un act scris și autentic, acțiunea în speță nu poate avea loc nici chiar după dreptul comun, conform art. 52, alineatul ultim din această lege ;

În adevăr, legiuitorul, prin dispozițiunile art. 53 din Legea pentru invoielile agricole, a prevăzut că invoie-

lile agricole nu se pot face decât prin contracte autentice, în conformitate cu dispozițiunile acestei legi; iar ca sancțiune a acestui principiu a prohibit prin ultimul aliniat al aceluiaș articol (art. 52) de a se da curs reclamațiilor care, deși conforme acestei legi, nu sunt însă întemeiate pe contracte scrise și autentificate, cum este în speță;

Că legiuitorul a voit această derogare dela dreptul comun, reiese chiar din desbaterile Camerei ocazionate cu votarea Legii pentru învoielile agricole. Iată ce zice d-l deputat B. M. Missir: «În primul rând vedeți principul pus, că învoielile agricole nu se pot face sub orice formă. Ele nu se pot face numai printr'un act simplu; nu se pot face nici dovezi după dreptul comun. Ele nu se pot face decât sub formă autentică, și autenticitatea se cere ca solemnitate, iar nu numai simplu ca dovadă»;

Iar mai departe zice: «Știți ce va să zică un act solemn! Îndată ce va lipsi vreuna din formele esențiale, contractul este nul și nu se poate dovedi cu nimic altceva»!

«Care este, d-lor, importanța acestui lucru? Pentru ce principul solemnității? Cuvântul este că învoielile agricole fiind un act așa de important, care regulează raporturile dintre țăran și proprietar, spre a asigura libertatea fiecăruia, s'au supus la niște forme solemne, pentru ca să se atragă toată atențiunea și toată garanția asupra încheierii lor». («Monitorul Oficial» No. 14/908);

Considerând că Legea pentru învoielile agricole fiind specială, dispozițiunile ei sunt de strictă interpretare: Că, astfel fiind, acțiunea reclamanților urmează a fi respinsă ca inadmisibilă;

Văzând și disp. art. 36 din Legea jud. de ocoale rurale, art. 71 și 112 din Legea pentru învoielile agricole; art. 1169 și 1170 din Codul civil.

Pentru aceste motive, respinge, etc.

(s) C. V. Stănescu.

Grefier (s) I. Georgescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IAȘI, SECȚIA III

Audiența dela 23 August 1908

Sofia D. Duca cu Lippe Kaufman

Ordonanța No. 163

Contract de arendare. — Lăsarea de către arendaș a moșiei arendate pe seama unei persoane străine. — Călcarea obligațiilor arendașului.

Insolvabilitatea sau deconfitura arendașului. — Dreptul proprietarului de a cere rezilierea contractului.

Obligația arendașului de a înzestra moșia arendată cu vitele și instrumentele necesare. — Art. 1455. — Motivele acestui text.

1. Arendașul având obligația de a cultiva moșia arendată ca un bun proprietar, nu poate s'o părăsească, lăsând-o pe seama unei persoane străine de orice raport juridic cu proprietarul.

2. Când arendașul devine insolubil sau cade în deconfitură, proprietarul poate cere rezilierea contractului.

3. Neîndeplinirea obligației arendașului, impusă prin art. 1455 din Codul civil, de a înzestra moșia arendată, poate da loc la rezilierea contractului, motivele art. 1455 fiind atât asigurarea arende și, în consecință, a privilegiului

proprietarului, cât și mai cu seamă asigurarea unei bune culturi a pământului.

Noi, președintele,

Asupra acțiunii intentată de către Sofia D. Duca, cu autorizația soțului său D. Duca, contra lui Lippe Kaufman, și care are de obiect rezilierea cu daune a contractului de arendare a moșiei Mironeasa, jud. Vaslui, intervenit între reclamantă, ca proprietară, și Leon Lazarovici, ca arendaș și cesionat de către acesta păritului Lippe Kaufman;

Având în vedere intervenția făcută de către Neron Lupașcu, înregistrată la No. 7880/908, și care a fost admisă în principiu prin ordonanța No. 3554 din 25 Iulie 1908;

Având în vedere că reclamanta își sprijină acțiunea sa pe următoarele motive: starea de insolvabilitate a arendașului, neîndeplinirea din partea acestuia a obligațiilor legale de a cultiva moșia și a o înzestra cu vitele și instrumentele necesare pentru exploatațiune, precum și călcarea onora din dispozițiunile contractului, renunțând a mai discuta motivul invocat la punctul 2 din reclamațiune;

Considerând că din complexul actelor depuse de părți, și concluziunile luate, rezultă următoarele:

Reclamanta arendează, în 1902, pe termen de cinci ani, începător la 23 Aprilie 1906 cu contractul autentificat de Tribunalul Iași, secția III, la No. 471/902, lui Leon Lazarovici, moșia sa Mironeasa din jud. Vaslui, iar acesta o trece păritului Lippe Kaufman cu actul de cesiune autentificat la No. 1513/904 de către acelaș tribunal;

În Octomvrie 1906, intervine între cesionarul Lippe Kaufman și intervenientul N. Lupașcu un act de asociație pentru exploatarea acestei moșii, stipulându-se că asociatul N. Lupașcu devine dela această dată proprietar pe jumătate din averea mobilă, semănături, vite, mașinării și gospodărie, rezervându-și Lippe Kaufman dreptul exclusiv de proprietate numai asupra recoltei din acel an. De asemenea, s'a lăsat asupra acestuia prin actul de asociație administrarea moșiei arendate. Puțin timp în urmă Lippe Kaufman, a cărui situațiune materială se sdruncinase, se vede urmărit de creditorii săi, așa că în Aprilie 1908 Corpul de portări, în baza ordonanței Tribunalului Iași, s. II-a, No. 1886 și la stăruința creditorului Moise Siegler, vinde prin licitație publică beneficiul și partea debitorului Kaufman, din tovarășia ce acesta avea cu N. Lupașcu la exploatarea moșii Băcu și Mironeasa, adjudecându-le asupra lui S. Stern cu 24.100 lei. Acesta le vinde la rândul său intervenientului N. Lupașcu, care în acest mod devine proprietarul părții de tovarășie a coasociatului său. Dela cea dată Lippe Kaufman rămâne în formă numai arendaș; fiind lipsit de interes în exploatarea moșiei, dânsul o părăsește și lasă coasociatului său grija de a o administra, ca unul ce singur avea interes la aceasta, deși prin actul de asociație, după cum s'a arătat, administrația se lăsase coasociatului Kaufman. Dezinteresarea acestuia era firească, întru cât fiind expropriat de creditorii în partea și beneficiile ce eventual le-ar fi realizat, nu mai avea nimic de câștigat din exploatarea moșii a cărora arendaș nominal a rămas încă. Faptele se stabilesc perfect din actele prezentate de către însuș intervenientul N. Lupașcu și din indiferența cu care păritul Kaufman privește acțiunea reclamantei și măsurile de asigurare pe cari le-a luat acesta; așa certificatul No. 1524/908, eliberat de Primăria comunei Mironeasa, constatată că moșia se recoltează de asociatul N. Lupașcu, care încheie angajamentele de învoeli agricole, plătește locuitorii și face reparațiuni; iar actul de învoială agricolă cu locuitorii, aut. de Primăria comunei Mironeasa la No. 1006/908, e încheiat tot de acesta; mai mult încă: din chitanța cu data 21 Iunie 1908, se vede că ultimul câștiu, ce se datora proprietarei la Iulie, a

fost plătit acestea de către N. Lupașcu, pentru Kaufman, bine-înțeles. Depunerile martorilor completează dovada faptelor rezultate din acte. Ceeace însă invederează mai mult lipsa de amestec a arendașului Kaufman în exploatarea moșiei este indiferența cu care privește acțiunile pornite de proprietară pentru rezilierea contractelor, indiferență dedusă din refuzul său de a se prezenta și a se apăra cu toate că pentru termenul de astăzi fusese chemat pentru a răspunde la interogator. Mai mult încă în decizia cu No. 76/908 a Curții de apel, secția II-a, cu ocazia judecării cererii de rezilierea contractului de arendă a moșiei Băcu, se vede consemnată declarațiunea arendașului Kaufman, că pentru el este indiferent dacă contractul va fi reziliat sau nu. Din potrivă, intervenientul N. Lupașcu contestează sechestrul aplicat, intervine în cauză și luptă pentru apărarea drepturilor sale, fiind singurul interesat;

Acestea fiind împrejurările, era natural ca proprietara să-și ia măsurile pentru asigurarea drepturilor sale, în privința unui arendaș care, în lipsă de interes, nu numai că nu cultivă moșia ca un bun proprietar, dar părăsește imobilul arendat lăsându-l unei persoane străine de orice raport juridic cu ea, și căreia, prin urmare, nu i-ar putea cere vreodată îndeplinirea obligațiilor din contract;

Considerațiunile de mai sus nu erau însă suficiente pentru a justifica cererea de reziliere; la ele însă se adaugă două împrejurări cari fac ca acțiunea să fie fundată, și anume:

a) Starea de deconfitură a arendașului Kaufman; insolabilitatea acestuia e cunoscută și recunoscută chiar de către intervenient, după cum se vede în susținerile sale, cu ocazia contestațiunii ce a făcut cu sechestrul asigurător aplicat de proprietară (sentința No. 151/908 a acestui tribunal). Faptul se stabilește și din depunerile martorilor, precum și din actele prezentate și, în special, din procesul-verbal No. 55/908 a Corpului de portărei, din care se vede că creditorii săi pentru a se putea îndestula au fost nevoiți a-i vinde, în lipsă de altă avere, partea de tovarăș și beneficiile ce le avea în exploatarea moșilor Băcu și Mironaș, această din urmă proprietate a reclamantei. Apoi, înaintea acestui tribunal, i s'a vândut prin licitație imobilele din Iași, după cererea altor creditori. Aceste urmări dovedesc cu suficiență neputința sa de a-și îndeplini angajamentele;

b) Neîndeplinirea obligațiunii cuprinsă în art. 1455 din Codul civil, potrivit căruia arendașul trebuie să înzestreze moșia cu vitele și instrumentele necesare pentru exploatare. Se cunosc motivele acestei dispozițiuni; prin ea se urmărește a se asigura o bună cultură și a se garanta și plata arenzilor;

În acest din urmă scop s'a și creat, chiar prin articolul 1730 din Codul civil, un privilegiu proprietarului asupra acestor bunuri, deci care din aceste interese este atins, proprietarul poate invoca dispozițiunea de mai sus, cerând desființarea contractului. În speță, s'a stabilit că arendașul Kaufman nu numai că nu a înzestrat moșia cu cele necesare, dar nici nu are vite sau instrumente pentru cultură, ele fiindu-i cumpărate de către coasociatul său care le ține pe moșia sa Băcu, unde neapărat reclamantul nu-și poate exercita privilegiul său;

Situațiunea aceasta este dăunătoare proprietarei, care se vede lipsită și de unica garanție pentru îndeplinirea obligațiilor din partea unui arendaș insolubil. Este ușor de prevăzut ce s'ar întâmpla atunci când asociația Kaufman-Lupașcu s'ar desființa, sau când asociațul Lupașcu, pentru oricari motive, ar refuza să execute vreo dispozițiune a contractului de arendă, obligațiune care de altfel nici nu i se poate impune;

Este drept că intervenientul pare dispus să dea proprietarei oarecare garanții pentru exacta îndeplinire a obligațiilor, oferta sa însă nu poate fi primită pentru că, fiind o persoană străină de orice raport juridic cu

proprietara, nu poate fi obligat la aceasta; și, pe de altă parte, nici proprietara nu poate fi îndatorată a o accepta pentru același motiv. În orice caz intervenientul nu poate avea decât rolul de apărător, fie a drepturilor sale, fie a părților;

Că nici cațiunea de 3000, lei depusă de Lupașcu în executarea deciziei Curții de apel, sub No. 84/908, nu poate garanta proprietarei plata câștiurilor viitoare, după cum se pretinde, întru cât acea cațiune fiind cerută pentru a se admite ridicarea sechestrului asigurător, obținut cu ocazia introducerii acțiunii de față, sechestrul contestat de către intervenientul Lupașcu, va putea fi ridicată de către acesta, îndată ce va fi respinsă cererea de daune pe care sechestrul le garanta;

Că din aceste puncte de vedere rezilierea urmează a fi admisă;

Pentru aceste motive, admite reclamația, etc.

Observație. — Sentința tribunalului Iași, pronunțată în Camera de consiliu, conform legii proprietarilor, este relativă la drepturile proprietarului, atunci când arendașul nu-și îndeplinește obligațiile sale.

Mai întâiu, încât privește insolabilitatea arendașului, pe care tribunalul o constată în speță, ea nu este prin ea însăși o cauză de încetare a contractului, însă neplata câștiurilor la timp permite locatarului de a cere rezilierea lui, el exercitându-și privilegiul prevăzut de art. 1730, 1^o, 1).

Obligația de a plăti prețul fiind, după părerea generală, în privința câștiurilor viitoare, o obligație *cu termen*, iar nu o obligație condițională, după cum pe nedrept susțin unii, de aici rezultă că art. 1025 este aplicabil în speță. Cu alte cuvinte, locatarul sau arendașul nu mai poate reclama beneficiul termenului, când, prin faptul său, a micșorat siguranțele date, sau a devenit insolubil²⁾.

A doilea punct din sentința tribunalului este relativ la obligația arendașului de a înzestra moșia cu vitele și uneltele necesare la exploatarea ei (art. 1455).

Motivul acestei dispoziții este, după cum foarte bine decide și tribunalul, nu atât asigurarea plății arende și garantarea privilegiului proprietarului, precum este obligația locatarului de a mobila casa închiriată (art. 1446), pe cât este asigurarea

1) Cpr. Pand. fr., v^o *Bail en général*, 2147; Guillouard, *Louage*, I, 358.

2) Vezi Baudry et Wahl, *Louage*, I, 859, 86) și 1269 (ed. a 2-a); Baudry et Loynes, *Privil. et hypothèques* I, 399; P. Pont, *Idem* I, 126 bis; Martou, *Privil. et hypothèques*, II, 399 p. 97; Labbé, nota în Sirey, 92. 2. p. 434 col. 2 și 3; Colmet de Santerre, IX XXVIII bis, XXI; Aubry et Rau, III, § 261 p. 245, nota 34 (ed. a 5-a) — *Contrà*: Laurent, XXIX, 393; Mourlon *Revue pratique de droit français*, t. XXIII, anul 1867 p. 385 urm. *lettre à Desjardins*, care în *Revue critique* susținuse părerea contrară; Massé *Droit commercial*, IV, 2954 (ed. a 2-a); Thiercelin nota în D. P. 62 2 1 și în *Revue pratique*, tom 3^o, anul 1867, pag. 37 urm. Vezi Demangeat asupra lui Bravard-Veyrières, *Tr. de droit commercial*, V, p. 142 *ad notam* (ed. a 2-a, care zice că creanța locatarului pentru câștiurile viitoare, este în realitate o creanță condițională, iar nu o creanță *cu termen*).

unei bune culturi a pământului; de unde rezultă că, sub acest din urmă raport, proprietarul s'ar putea plânge de câte ori vitele și uneltele de agricultură ar fi insuficiente pentru cultura pământului, chiar dacă ar asigura cu prisosință plata arendei ³⁾; și *vice-versa*, proprietarul s'ar putea plânge dacă vitele și uneltele ar fi suficiente pentru buna cultură a pământului, și ar fi insuficiente pentru a asigura plata arendei ⁴⁾.

În orice caz, de câte ori arendașul nu-și va îndeplini această obligație, proprietarul va avea drept la daune, putând chiar să ceară rezilierea contractului (art. 1455).

Aceeaș soluție ar fi admisibilă atunci când arendașul ar lăsa moșia necultivată ⁵⁾, când n'ar cultiva-o ca un bun gospodar, când ar întrebuița-o la altă cultură decât la aceea la care fusese destinată; când n'ar executa clauzele contractului. Toate aceste fapte, precum și altele de asemenea natură, vor putea, dacă sunt destul de grave, după aprecierea judecătorilor, să aducă rezilierea contractului și condamnarea arendașului la daune (art. 1455).

Toate aceste principii sunt indiscutabile, și tribunalul le aplică foarte bine în speță.

Iasi, Ianuarie 1909.

D. Alexandresco

CURTEA DE APEL DIN DOUAI

Audiența dela 7 Ianuarie 1908

Divorț. — Insultă gravă. — Boală sifilitică. — Comunicarea ei de către bărbat femeii. — Fapt voluntar. — Recunoaștere. — (Art. 212 din Codul civ. rom.)

Este admisibilă cererea de divorț din partea femeii, întemeiată pe o insultă gravă rezultând din comunicarea de către bărbat a unei boli sifilitice, dacă se constată că atunci când femeia a fost atinsă de această boală, bărbatul era în adevăr bolnav, și n'a manifestat nici o surprindere văzând și pe femeia sa atinsă de aceeași boală. O asemenea atitudine din partea bărbatului nu poate fi conside-

³⁾ Vezi Pothier, *Louage*, IV, 2.4 Arntz IV, 1181; Guillouard, *Louage*, I, 187; Thiry, IV, 65; Troplong, *Louage*, II, 660; Boileux VI p. 125; T. Hue, X, 435. Cpr. Planiol, II 1701 (ed. a 4-a)

⁴⁾ Baudry et Wahl, *op. cit.*, I, 697; Laurent, XXV, 435; Arntz, *loco cit.*; Guillouard, II, 516 — *Contra*: Troplong, *op. cit.*; II, 65; Aubry et Rau, V, § 371, p. 369, nota 2 bis (ed. a 5-a); Duvergier, *Louage*, II, 100.

⁵⁾ Cas. rom Bulet S-a, 1878 p. 207. Cpr. Agnel et d'Hooghe, *Code manuel des propriétaires et fermiers de biens ruraux*, pag. 19, 12 (ed. a 2-a, 1902). — Judecătorii fondului sunt în drept a aprecia în mod suveran dacă arendașii sau urmașii lor au înzestrat sau nu moșia cu cele trebuitoare pentru exploatarea ei. C. Craiova, *Dreptul* din 1890, No. 60

Proprietarul nu poate însă cere rezilierea contractului pentru că arendașul n'a adus pe moșe vitele și uneltele necesare la exploatarea ei, atunci când nu i-a pus la dispoziție locurile de aratură ce se obligase a-i da prin contract. Cas. rom Bulet. 1892, p. 326.

rată decât ca o recunoaștere tacită din partea sa că el se știa atins de această boală, pe care a comunicat-o soției sale.

(Din Sirey, 1908. 2. 278).

Observație. — Comunicarea, unei boli contagioase, precum ar fi de exemplu: sifilisul poate, după împrejurări, cu toată părerea contrară a lui Pothier (*Contrat de mariage*, VI, 514, pag. 238), să constituie o insultă gravă, de natură a da loc la despărțenie, căci cel puțin atunci când boala s'a manifestat în timpul căsătoriei, ea dovedește adulterul soțului bolnav. (V. D. Alexandresco, tom. II, p. 29 (ed. a 2-a), și numeroasele autorități citate acolo, în nota 3 ¹⁾).

Dar dacă comunicarea unei boli sifilitice poate, după împrejurări, constitui o insultă gravă de natură a aduce desfacerea căsătoriei, se decide în genere că acest fapt nu mai poate fi considerat ca atare, de câte ori soțul bolnav ignora starea în care se găsea sau se credea tămăduit. Cpr. Trib. St. Quentin, Sirey, 1907. 2. 250, și *Dreptul* din 1908, No. 2; C. Paris, D. P. 76. 5. 405; Baudry et Chauveau, *Personnes (Divorce)*, III, 51, p. 35 (ed. a 2-a); D. Alexandresco, *op. cit.*, tom. II, p. 29, 30, nota 3. De asemenea, faptul din partea bărbatului de a fi atins de această boală uricioasă, nu este prin el însuși o cauză de divorț, dacă el n'a comunicat-o soției sale. Fremont, *Divorce*, 105, p. 62. Asupra punctului de a se ști dacă comunicarea boalei sifilitice poate fi dovedită prin declarația medicului care a îngrijit pe soțul bolnav, vezi Trib. Castelsarrasin și C. Toulouse, D. P. 99. 2. 257, 258.

(N. R.)

INFORMAȚIUNI

A apărut: **Volumul V, REPERTORIUL GENERAL DE JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ A INALTEI CURȚI DE CASAȚIE** de d-l I. C. Barozzi.

Acest volum care s'a pus în vânzare cu prețul de 8 lei e întocmit în felul și ca supliment al celorlalte patru volume ce au apărut anul trecut în editura *Curierului Judiciar* și al căror preț total e de 60 lei, broșate.

Suplimentul acesta cuprinde toate principiile de drept, soluțiunile și interpretările de legi date de Inalta Curte de casație în cursul anului 1906.

De vânzare la *Curierul Judiciar*, care servește orice cărți de drept române sau streine contra valoare, mandant sau ramburs.

¹⁾ Art. 109 din Codul austriac prevede printre cauzele de separare de trup comunicarea unei boli contagioase, când este înrădăcinată și nu mai poate fi tămăduită: «*Anhaltende, mit Gefahr der Ansteckung verbundene Leibesgebrehen*». Cpr. art. 1 68 din Codul german.